

zo weinig voortgang is gemaakt, is de schuld van de mensen. Zij zijn teveel gefixeerd geweest op uiterlijke godsdienstige vormen, symbolen en dogma's, en hebben de innerlijke godsdienst verwaarloosd. Een en ander wordt uitvoerig geadstrueerd aan de hand van Johannes 4:24.

In het tweede deel van de preek laat Cocheret zien dat er in het geloof veel verborgen is, dat toebehoort aan God. Voor de mensheid is duidelijk, mede op grond van de natuur, dat God liefde is, dat Hij de wereld door zijn voorzienigheid onderhoudt, en dat er een eeuwig leven is. Dit alles wordt ons ook door Jezus voorgeleefd, met een 'simplicité aimable'. In de toepassing voert hij een hartstochtelijk pleidooi voor tolerantie. Het ware geloof is niet aan kerkgrenzen gebonden, er is een geloofsverbondenheid boven de kerkelijke verdeeldheid. Daarom moeten we de Schriften bestuderen en alle partijchap verwerpen.

Het is, naar het mij voorkomt, een weinig opzienbarende preek. Soortgelijke geluiden waren in die dagen aan de orde van de dag. Het is het pleidooi van de liberale burgerij, die er alle belang bij had twist en tweedracht te voorkomen en die beïnvloed was door de Nederlandse Verlichting.⁹³ Verder is de nadruk op de rede en de moraal opvallend. Theologisch gezien mag Cocheret getypeerd worden als rationalistisch supranaturalist. Bovendien, we schrijven 1836, lijkt het erop dat Cocheret zich tegen de Afscheidenen keert, in ieder geval tegen de partijgeest, tegen de verheffing van dogma's tot belijdenis, en een impliciete verwijzing naar de Afscheiding ligt voor de hand.⁹⁴

In 1846 publiceerde Cocheret een *Tabula Synoptica of beknopt, volledig en beredeneerd overzicht van den geheelen omvang der wiskunde*. De aanleiding was een vraag van het Nederlands Wiskundig Genootschap te Amsterdam, dat in de 'Voorrede' staat aangeduid als een 'wiskundig genootschap, ten spreuke voerende: een onvermoeide arbeid komt alles te boven'.⁹⁵ De vraag betrof die naar het 'eigendommelijk karakter en kenmerkend onderscheid van sommige deelen der wiskunde'. Het

werd uiteindelijk een overzicht, zoals dat tot dan toe niet in het Nederlandstalig gebied voorhanden was.

Ondertussen geven de bronnen duidelijk aan dat Cocheret onder invloed van J. Kinker was geraakt. Hij schreef van hem bijvoorbeeld een levensbericht⁹⁶ en vertaalde een opstel van Kinker in het Frans.⁹⁷ Voor hem stond Kinker op dezelfde eenzame hoogte als Kant, Schelling, Fichte, Hegel en Jacobi. Zoals vermeld had Cocheret Kinker in Luik leren kennen. Beiden waren in hun Amsterdamse tijd bovendien lid van het Leesmuseum.⁹⁸ Op Kinkers verzoek gaf Cocheret na diens overlijden het reeds genoemde manuscript uit, getiteld: *Le dualisme de la raison humaine*, een studie over Kant. In dit boek doet Kinker een poging de methode van Kant ten aanzien van de zuivere rede ook toe te passen op de inwendige ervaring. Het ik is geen noumenon of denkbeeldig iets, dat buiten de ervaring ligt; het is een phaenomenon, een verschijnsel der inwendige ervaring. Kinker had Cocheret, zo blijkt uit het 'Avis aux lecteurs', het manuscript enkele weken voor zijn dood toevertrouwd als blijk van vriendschap en 'ongehoord' vertrouwen. Bij die gelegenheid had Kinker Cocheret zijn bedoelingen uitgelegd met dit manuscript, maar hem tevens de vrijheid gegeven het aan te vullen, te verbeteren en te annoteren. Van grammaticale verbeteringen heeft Cocheret geen melding gemaakt, maar van alle andere wijzigingen wel. Bij deze arbeid werd hij geholpen door de waalse predikant J. Teissèdre l'Ange en prof. P.J. Veth. Ook de Commissaris des Konings in Noord-Holland, D.J. van Ewijck, wordt hartelijk bedankt, deze was namelijk opgetreden als maecenas en had klaarblijkelijk de uitgave mogelijk gemaakt. Dat de uitgave enkele jaren op zich heeft laten wachten, blijkt uit een prospectus van Weyting en van der Haart uit 1850. Deze vermeldt dat er aanvankelijk te weinig mensen ingetekend hadden om de uitgave lonend te maken. Op aandrang echter van Frederik, Prins der Nederlanden, had de uitgever een nieuwe prospectus verspreid, in de hoop op meer intekeningen. Mede door de hulp van Van Ewijck is het tot uitgave gekomen.⁹⁹